

Handlingsplan mot droger i grundskolan i Uppsala kommun

Det drogförebyggande arbetet har blivit allt viktigare för skolan. Tillgängligheten på droger har ökat och det är relativt lätt för elever att komma i kontakt med droger. Skolan har ett viktigt uppdrag att motverka den trenden och att i undervisningen förmedla kunskap om drogernas negativa inverkan på människan. Uppsala kommun har ett drogpolitiskt program som antagits i kommunstyrelsen. Av programmet framgår bl.a. följande.

Barn och unga ska inte använda alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT).

- Tillgängligheten på ANDT ska minskas.
- Barn och ungas attityd till ANDT ska vara restriktiv.
- Vuxna ska ha en restriktiv syn på barn och ungas användning av ANDT, särskilt fokus ska läggas på att minska langning.
- Stärka föräldrar och andra vuxna att inte förse minderåriga med ANDT och föra bra samtal med ungdomar om detta.
- Alla skolor ska ha ANDT-undervisning och den ska baseras på aktuell kunskap och vila på vetenskaplig grund.
- Barn och ungas användning av ANDT ska upptäckas tidigt.
- Skolorna i kommunen ska arbeta hälsofrämjande.

Utifrån kommunens drogpolitiska program har denna handlingsplan mot droger i grundskolan utarbetats. Handlingsplanen gäller för alla skolor i Uppsala kommun och ska ge skolorna vägledning i det drogförebyggande arbetet. Det krävs att skolorna aktivt tar till sig handlingsplanen och att all personal involveras i arbetet mot droger.

Anmälningssplikt

Alla som arbetar med barn och ungdomar har anmälningssplikt enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen. Det innebär att personal, vid misstanke om att barn far illa, ska göra en [anmälan till socialtjänsten](#). Socialtjänstens uppgift är då att utreda om barnet/ungdomen far illa eller riskerar att fara illa och om missbruk föreligger. Socialtjänsten ska i nära samarbete med hemmet verka för att barnet/ungdomen får det stöd och skydd det behöver.

Förebyggande arbete och upptäckt

Kartläggning

Skolan har ett ansvar för att bedriva ett förebyggande arbete i syfte att motverka användning av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT) i skolan. Inom ramen för det förebyggande arbetet är det bra att göra en kartläggning av om det förekommer droganvändning på skolan och i så fall i vilka situationer, i vilken utsträckning och på vilka platser. Kartläggningen kan bland annat ske genom olika former av organiserade samtal med eleverna eller med personal i verksamheten. Kartläggningen kan även genomföras genom exempelvis enkätundersökningar, samtal i grupper och vid ”trygghetsvandringar” på skolområdet. Även vårdnadshavares synpunkter och iakttagelser kan vara en del av kartläggningen.

Varningstecken

Varningstecken på att en elev eventuellt använder alkohol och/eller narkotika är t.ex. skolk, försämrad skolmotivation, tobaksrökning, humörsvängningar, oförklarlig trötthet, sömnproblem och byte av kompisar.

Tobak

Vid användning av tobak (inklusive snus) inom skolans område ska personal

- tala om för eleven att det inte är tillåtet att röka eller snusa på skolan,
- få eleven att avbryta rökningen/snusningen vid det givna tillfället, och
- meddela klassföreståndaren/mentorn och vårdnadshavarna redan vid första tillfället

Barn och ungdomar som nyttjar tobak ska kallas till samtal hos elevhälsoteamet. **Observera att om du får kännedom om att någon butik/restaurang säljer tobak till minderåriga, ska detta anmälas till Uppsala kommuns tillståndsenhet och till polis.**

Alkohol

Vid misstanke/oro över att någon elev nyttjar alkohol ska personal

- informera vårdnadshavarna och elevhälsoteamet,
- förmedla kontakt med Ungdomsteamet (socialtjänstens råd & stöd), och
- anmäla till socialtjänstens myndighetsgrupp om elevhälsoteamet bedömer situationen/alkoholkonsumtionen som alarmerande.

Om en elev påträffas berusad i skolan

- Ta hand om eleven och lämna honom/henne aldrig utan vuxentillsyn. Tänk på att graden av berusning kan skifta över tid. Ring efter ambulans vid kraftig berusning eller om det är svårt att bedöma vad eleven är påverkad av.
- Beslagta flaskorna/burkarna.
- Kontakta vårdnadshavare, rektor, elevhälsoteamet och klassföreståndare/mentor.
- Förmedla kontakt med Ungdomsteamet (socialtjänstens råd & stöd).
- Personal anställd i skolan är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten.

Observera att endast polis eller åklagare får hålla ut innehållet i flaskorna/burkarna. Vid misstanke om att en elev förvarat otillåtna drycker/droger har skolledningen rätt att öppna elevskåpet. Det är viktigt att eleverna får tydlig information om de villkor som gäller för att de ska få använda skåpen och om skolledningen öppnar ett skåp ska det ske i elevens närvaro.

Vid misstanke om langning av alkoholdrycker, vilket inkluderar hembränd sprit, till eller från minderåriga

- Berätta om dina misstankar för skolans rektor, vårdnadshavare och elevens klassföreståndare/mentor.
- Gör en orosanmälan till socialtjänsten, vid misstanke om att eleven far illa.
- Anmäl dina misstankar till polisen.

Observera att om du får kännedom om att någon butik/restaurang säljer alkohol, inklusive folköl klass 2, till barn/ungdomar under 18 år ska du anmäla brottet till kommunens tillståndsenhet och till polisen.

Narkotika

Vid misstanke/oro över att en elev använder narkotiska preparat, doping, läkemedel som inte föreskrivits av läkare, tabletter eller sniffar

- Informera snarast vårdnadshavarna och elevhälsoteamet.
- Förmedla kontakt med Ungdomsteamet som med vårdnadshavarnas medgivande kan ta urinprov på eleven.
- Anmäl till socialtjänstens myndighetsgrupp.

Om en elev påträffas påverkad i skolan

- Se punkt under alkohol om berusning i skolan.

Vid misstanke av innehav/försäljning/langning av narkotiska preparat

- Anmäl till elevhälsoteamet på skolan som tar kontakt med vårdnadshavarna.
- Anmäl dina misstankar till polisen.

Vid misstanke om att en elev förvarat otillåtna drycker/droger har skolledningen rätt att öppna elevskåpet. Det är viktigt att eleverna får tydlig information om de villkor som gäller för att de ska få använda skåpen och om skolledningen öppnar ett skåp ska det ske i elevens närvaro.

Skolresor och lägerskolor

Studiebesök, lägerskolor och skolresor är utflyttad skolverksamhet och omfattas av reglerna ovan. Beroende på resans karaktär och tidsåtgång ska klara regler vid eventuell misskötsel göras upp. Exempelvis kan eleven skickas hem/hämtas på hemmets bekostnad om eleven är påverkad av alkohol och/eller narkotika.

Även medföljande föräldrar och ledare uppmanas att följa skolans policy.

Disciplinära åtgärder

Om en elev missbrukar och/eller säljer alkohol eller droger kan skolans rektor behöva ta ställning till eventuella disciplinära åtgärder, i enlighet med 5 kap. skollagen. Eventuella disciplinära åtgärder kan vidtas i syfte att få eleven att ta emot hjälp att bli drogfri eller om det behövs med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero. Sådana åtgärder ska föregås av en utredning och vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Telefonlista

Ungdomsteamet	018-727 15 50
Socialtjänstens mottagningsenhet	018-727 52 30
Socialjouren	018-15 00 00
Kommunens tillståndsenhet	018-727 51 96
Polisen	114 14